



# Maligaq 56 - Tughiqtauyuuq Nunavunmi Taangatigut Taaksiinun Apirhuutaunginaqtut

## Hunauva Maligaq 56?

Minista Kiinauyaliqiyitkunun ilituripkarniaqtaa Maligakhaq 56, una *Taanganun Taaksiinun Maligaq*, uvani Tattiarnaqhilirvia Maligaliqiyit katimaliqata. Una maligap tughiqtuutauyuuq havaklugit taaksiit tamainun taanganun niuvaadjutaayunun niuqaqtauyullu Nunavunmi.

Maligakhaq 56 pigiaqaqtuuq inungnun uvani <https://www.assembly.nu.ca/bills-and-legislation>  
<https://www.assembly.nu.ca/bills-and-legislation>

## Huuq taangatigut taaksiit piyariaqaqat?

GNkut katimadjutigiyaa anginirhakkut ihuaqhiyuumirahuaqhugit Nunavunmi Taangatigut Maligat. Tughiqtauyut taaksiit pidjutigiyaat tughlaurutait ukua Nunavuniut piyaangini ilangit maniliurutit ilauyut niuvaanikkut Taanganun piinariaaqilugit uqautigiyaangini inungmiunikkut ihuinaarutit ilauyut taangaqtungnikkut.

Tamaita maniliurutit pidjutiqaqtut Taanganun taaksiit iliyaulutik tunilugit Nunavunmi aviktuqhimayumi Maligaliuqvingmi. Niruaqtauhimayut ilauyut aturiangani una manik qauqtut aturiangini nakuutqiatigut, ihuagiyayut haffumuuna manikhaluangitigut havauhiit.

## Una taaksia ikayuutauniaqqa pittailinirmun taanganik niuvaanirmun?

Maligarnun ihuinaaqtut niuvaayut pidjutiqaqtut aghut inungnun maniliurnirmunlu akiinun. Nunavunmi niuvaayut taanganik maligakuungit aulayut maligakuungit niuvaayut taimaalu niuvaablutik inmi taanganik akiinik akituqiyat akiinin. Ukua qanuritut hulidjutit ayuqhautayut ilagiiktunun mighidjutiyut manikhainik niuvirutighamingnik aalanik, inuuhiringnaqtukkut hunannik.

Taaksikkut maligat ihumagiyayut ayungnangit hakugiktullu ikayuutit akitaqtauyut maligakuungitukkut niuvaayunun. Maligaq 56 iluaniituqaqtuuq titiraqhimayunik akitarlugit laisqangit niuvaayut, ilauyut tigudjutit imaa taaksinik havaktinin maligakuungitunun niuvaayunun. Imaatun, taaksiit atuqtaulutik mighiyuumiriangini maniliurutait niuvaayut.

## Aadjikiiviyaktunik taaksiqaqa humili Kanatami?

Nunavut atauhiq ikitunin nunanin Kanatami pidjutiqaangitit niuqaangnirmun taaksit taanganun. Takunatat ataani naunaitkutini, Nunavunmiinaq, Nunatsiami, Albertamilu niuqaangnikkut taaksit taanganun:

Taangat taaksiutait avikturniitigut <i>Ubluqtuhinia 2020</i>													
	NU	NT	YK	BC	AB	SK	MB	ON	QC	NB	NS	PEI	NL
<b>Naunajattiaqhimajut Taangat Taaksiutait</b>	-	-	12%	10%	-	10%	-	Aallatkiit**	Beer: 0.063¢/L  Aallat: 0.14 ¢/L	5%	-	25%	9%
<b>Avikturnianni Niuuvaadjutit Taaksiutait (PST/HST)</b>	-	-	-	6%	-	6%	7%	13%	9.975%	15%	15%	15%	15%
<b>Attautimut Avikturnianni Taaksiutait</b>	-	-	12%	16%	-	16%	7%*	13%*	9.975%*	20%	15%	40%	15%

*Titiraqhimajut:*

\*Ontario hamaniilu Quebec niuvaadjutait taaksiutait ukuallu aallatqiiktut taangait taaksiutait akiliqtitauvaktut.

Naunaitut ikitut nunat *piqaangit* taaksinik taanganik ihumagiyayut ayuqhautinik Nunavunmi tadjamin taaksiinun. Una itquumayuq anginirhakkut takunarnirmun tapkua taaksiit aktilaangit ikiliyuumirutauyut niuqaangnirmun.

## Qanuqtut taaksia havauhiqanrniaqqa?

Maligaliuqtit piumagumik aturlugu Maligaq 56, taaksiit pidjutiginiaqtaat niuqaqtut *tuhaqtidjutikkut pihimayumik; taimaali, pusatikkuq hunat akiinun. Taanganun niuviqtauyunun Nunavunmi, atiliuqhimayut niuvaaviit pilugit taaksiit kivgaqatungnikkut Kavamatkut Nunavunmi. Tapkua taaksiit tuyuqtaulutik uniudjutigilugillu hapkununga Havagviinun kiinauyaliqiyit tatqighiutikkut hitamaiqtugluguluuniin ukiuq.*

Aalakiit taaksiit atuqtauniaqtut pingahuni angiyuni taangat qauriniitigut: biat wait taangallu. Una qanuriniitigut tadjaj pidjutiqaqtut uvani Nunavunmi *Taangatigut Maligaani*.

Maligaq 56 ilauyullu aktilaangitigut pihimayut imaatun humi taangat tuyuqtauhimayut ataani Nunavunmi tuyungnikkut laisikkut havauhiatigut. Una piyariaqatuuq taimaali humi tuyuqtaunikkut laisit tuniyayut kingulikkut akiit akiliqtauyut niuvaayinun ilihimayaungituuq— ayungnautauyuq iliuqtautugut aktilaarutighait taaksiit. Kihimi, aktilaangitigut atuqtauyut taaksiit kihiqtitauyut pingahuiqturlugit aktilaangit iluaniitut laisimi uuktuunmi pidjutiqaqtut akiit kihiqtitautait naunaiyautitigut tuniyayun hapkununga Nunavunmi Taangaitgut Aangayaangnaqtutigut Kamisinamin (NULC).

Tughiqtauyuuq taaksit havauhighaa pihimayuq taaksiit ihuangnikkut qitqani taangat niuviqtauyut iluani Nunavut tuyuqtauyullu niuvaayunin.

## **Taaksiit iliuraqtauniaqqat imiugangnun inuuplu tuyuutaanun-taiyaungitug taangaq?**

Nutaaq imiugangnun unalu inmikkut tuyungnirmun piyangitukkut titiraqhimayuq uvani *Taangatigut Maligaq* atuqtauniaqtuq, naunaiyautaa hapkua hunat pidjutiqaalimaitut taaksinun.

## **Hunat kangiqhidjutit ilaayut uvani Maligarmi 56mi?**

Maligaq 56 titiraqhimayut taaksiit havauhikkut aghuurutikullu havauhiq, ilaayut naunaiyautit, taaksit akiliqtaungitug, akiliqtuqtitinahuat havaangit, qiniqhianirmun tigonirmunlu hakugingnirit, maligaliqinirmunlu.

Hakugikhiyuumirutigiyaaq Ministamun Kiinauyaliqinun havaklugit *maligahat* munarilugit amigaitut aalakiit aulayutikkut naunaiyautit, ilaayut taaksit akiit, uniudjuqtauyughat, aghuurutikkut maligahat, aalallu munaridjutikkut pihimayut.

## **Hunauvat akighait pingahut taangatigut qanuriniit taaksiqangniaqqat?**

Kinguliq ihumaliurut mighaagun taaksinun akighainun atautinun qanuriniitigut taangat havaktaulimaitut *Taangatigut Taaksiinun Maligatangiqtayut* Maligaliuvingmit.

## **Qanuq maliliurutiqangniaqqat taaksitigut niriugiyaaq maniliurutighatik?**

Qaffitaalauniit maniliurutit Taangat taaksiinun niriuktauyut maniliuqlutik qanuriniitigut akiit tiguaqtayut.

## **Hunat takunaqtut tapkua niuqangnikkut taaksiit ikikliyuumirutaayut ayungnautinun taangakkut?**

Taangatigut taaksit ihuangnikkut takunaqtut ihuaqtut ihuaqutauyullu ikiliyuuminirmun niuqarnirmun (WHO [2010](#)). Hapkuatut aalat hunat, niuvaayut niuqaluanginiaqtut taangarnik akituqyuumiqata. Kanatami ihivriurutit, akituqyuumilugu akiit taangat imaa 10% pidjutiqaqtut imaa 3min-hamunga-8%mun ikikliyuumiqtut niuqaqtut (CIHI [2017](#)). Ikikliyuumiqtut niuqaqtut anginirhakkut ihumagiyayut nakuunirmun pihimayut inungnun aanniaqtailinirmun ihumagiyayut(Wagenaar et al [2010](#)).

## **Akituqyuumiyut niuqangnikkut taaksiit ikiliyuumirutivat ayungnautinun tamainun *inungnun* hulaqutait taangakkut?**

Ilaudjutaa qitqani akituqyuuminirmun unalu niuqaluanginirmun itquumayuq, pihimangitug tamainun.

Ilangit inuit akiinun ihumaaluutiqangitug, naunaiyautaa tapkua aghut akitugaluaqtilugit humaagingitait. Nunavunmi nanminia Taangakkut Maligaq Ihivriuqtauyut Taaksiit Aghuurutikkut uqaqtut uvani [2012](#) tamna akituqyuuminuq akiinun taangat

ikikliyuumirutauyunaituq aghut ayuqhautauyuq niuqarnikkut atuqtauyyuq Nunavunmit.

Aalanun, akituqyuuminiaq pidjutiginiaqtaat niuqarlutik akikitqianik taanganik hulaqidjutigihimaitumik tamainun niuqangnirit. Akituqyuumivalaaqata, aghuurutiginiarungnaqhiyaat niuviqtut niuvaangilutik niuvaavingnin niuviluqlutik taanganik maligakuungitunin niuvaayunin. Havagviup ilituriyait hapkua pidjutit.

Tamainun, kihimi, akituqyuumidjutit niriuktauyut qakugu ikiliyuumilutiklu niuqaqtut Nunavunmi niuvaayut—kitut ihuangnikkut tikinahuarutit inmikkut.

## **Taangakkut taaksiit angitqiyauvat?**

Tamainun niuqangnikkut taaksiit, taaksiit niuqangnirmun ihumagiyauyut angitqiyauyut. Imaa naunaiyautivut taaksikkut ayuqhautit, ilauyuq inmikkut maniliurutinun, pidjutaulluqaqtuq maniliuluangitunun tapkunungalu maniliuqtunun. Taimaalu piqaqtugut [kanatami](#) naunaiyautinik, niriuktugut una tunihidjut itquumayuq Nunavunmi.

Pidjugaulluqaqtugit niuqainarnirmun taaksit, maniliuluangitut Nunavunmiun ikayuqtauniaqtut taaksitigut akituqyuumirit pidjutaupata ikiliyuuminirmun niuqarnirmun. Taitai, niriungitugut niuqaqpalaanimik Nunavunmiunun pidjutauniaqtut tughiqtauyunun taaksit, nakuuyumik pidjutiaqtuq niriungnirmik niuqaqtunik taanganik niuqaluarungnaiqlutik, mikiyuugaluamik.

## **Niuvayuyunga Taanganik. Atiliuriaqqainga akiliqtuqtaunirmun?**

Hii. Quyaginaq niuvaayuq taanganik niuvaayunun Nunavunmi atiliuqtughat akiliqtuqtauyut Havagvianun Kiinauyaliqiyit.

Una ilauyuq quyaginaq bianik wainunlu niuvaavingnun, ilauyut quyaginaq aulayut hapkunuuna NULC, tamaitallu laisqaqtut niriviit, imirviit, aalallu havagviit.

## **Niriuktauyunga akiliqtuqtauyunga. Qanuqtut atiliuniaqqik?**

Auladjutit piyaghait akiliqtuqtauyut atiliuqlutik titiraqtauniaqtut qaiyuni maligahani.

Kihimi, havauhiluaghaa atautit atiliuqhimayut iniqtirlugit uuktuutit titiqqat atugatigullu naunaiyautit, tuniyaulutik angirutinik Tuglirmin Ministamin Kiinauyaliqitkunin. Atiliuqhimayuq naunaitkut tutqighautauniaqtuq atiliurutinun.

Atiliuqtut ilituripkaqtaghaat ukua Havagviat Kiinauyaliqiyit uvani [LiquorTax@gov.nu.ca](mailto:LiquorTax@gov.nu.ca).

## **Qanuqtut ayungnautiqaa akiliqtuqtauyunun uniudjutigilugit tuyuqlugillu taaksit?**

Auladjutit piyaghait akiliqtuqtauyut uniudjutigilugit tuyuqlugillu titiraqhimayut qaiyuni maligahani. Pinaqtugut, kihimi, havaklugit hapkua havauhighat ayungnaitumik hivumuurutighait.

Niuvaaayunun, taaksit pidjutiqangniaqtut ayungnaitumik pusatikkut niuvaayut niuviqtitinikkut akiinun. Una atugahaq unguvaqhimayut piyaghat ayungnaqtutigit naunaiyainikkut naunaiyainiq aghuluuniin ihuaqhainirmun niuvaanikkut auladjutainun. Qaffitaalaunia tuyugahaq hapkununga Havagvianun Kiinayaliqiyit ayungnangituq pusatinga niuvaaviit niuviqtitinirmun akiit, ayungnangitumiklu naunaiqhimayut niuvaayut titiraini.

Uniudjutit havaktauniaqtut tatqighiutikkut hitamaiqtugluguluuniin ukiuq, qanuriniitigit niuvaanirmun amigaitilaangit atiliuqhimayup akiliqtuqtauyuq.

## **Ihumayunga tuyuqlunga taanganik aviktuqhimayumun umiakktut. Akiliriaqaqigu taaksia?**

Hii. Maligaq 56 ilauyullu aktilaangitigit pihimayut imaatun humi taangat tuyuqtauhimayut ataani Nunavunmi tuyungnikkut laisikkut havauhiatigit. Una piyariaqaqtuq taimaali humi tuyuqtaunikkut laisit tuniyayut kingulikkut akiit akiliqtuqtauyut niuvaayinun ilihimayaungituq— ayungnautauyuq iliuraqlugu aktilaarutighait taaksiit. Kihimi, aktilaangitigit atuqtauyut taaksiit kihiqtitauyut pingahuiqturlugit aktilaangit iluaniitut laisimi uuktuunmi pidjutiqaqtut akiit kihiqtitautait naunaiyautitigit tuniyayun hapkununga Nunavunmi Taangaitgut Aangayaangnaqtutigit Kamisinamin (NULC).

Atuqhugit aktilaangitigit upautinirit piyaangini taaksiit ihuangnikkut qitqani taangat niuvqtauyut Nunavunmi kitullu tuyuqtauyut niuvaayununlu.

## **Kia munariniaqtait taaksit pihimayut haffumuuna tuyungnikkut laisikkut havauhiatigit?**

Tuyungnikkut laisit aulahimaaqtumik tuyuqtauniaqtut hapkununga Havagvianin Kiinauyaliqiyit ilauyullu timiyut. Taaksikkut akiligahat atuqtauniaqtut laisikkut niuvaadjutinun.

## **Huna akiligahaq akilinginikkut uvaluuniin tughiqtauyuq taaksia?**

Maliga 56 tughiutaa tamangnun akiligahat iliuraqtauluni hapkununga taaksinun munaqhiyunun (ilihimayauyuq imaa 'auladjutikkut akiligahat') aihuinaarutillu atuqtauniaqtut ihuinaarutikkut akiliqtuqtauyunun hapkunuuna Nunavunmi Maligaliqiiin.

Hapkua akiligahat ilauyut hakugingnikkut tigulugit taangat (imaatun puungitigit humi taaksiit atugayut), akiligahat aktilaangit hamanga \$500 hamunga \$10,000, itiqtaulutiklu siksiniq tatqighiutinik.

## **Apirhuutiqaqtunga/uqagahanikluuniin mighaanun taaksit. Qanuqtut ihumaaluutitka ilihmapkangniaqitka?**

Kavamatkut Nunavunmi tadjja katimaqatigiliqtait tigumidjutiqaqtut naunaiyaqhimayut qanganuaq katimadjutini mighaagun Nunavunmi Taangatigut Maligaitigut. Hivayaqtaungitkuvin haffumuunga havauhighatigut ilituipkarumagupkit uqagahatit, ilituipkaqlugit hapkua:

### **Sean Clark**

Aulapkaiyi Maniliqinirmut Maliruagahanun

Hivayautaa.: 867-975-6805

Kayumiktukkut: 867-975-5845

Qaritauyakkut: [sclark@gov.nu.ca](mailto:sclark@gov.nu.ca)

## **Humi paqiniaqigit kangiqhidjutit taangakut maliruagahat Nunavunmi?**

Havagviat Kiinauyaliqiyit qaritauyaliqiviani mighaagun tughiqtauyut Taangakut Taaksiitigut uva <https://gov.nu.ca/finance/information/liquor-tax>.

Kangiqhidjutit hapkununga Nunavunmi Taangaliqinirmut Higaarlungniklu Katimayiit ([NULC](#)), Kavamatkut Nunavunmi ayuqqhautikkut [kikliyuumirnirmun](#) aghuurutit, Taiyayut Hulidjutit [Laisit](#), ukualu Taangaliqinikkut Ilihaiyit Katimayiit ([AECs](#)) piinarialgit uvani Havagviani Kiinauyaliqiyit qaritauyaliqiviani: <https://www.gov.nu.ca/finance/information/liquor-and-cannabis>.

Havagviat Aanniaqtailinirmun 'Inuuttiarniq Nakuuyumik Atautimun' kangiqhidjutit taangakut paqinaqtut uvani <https://livehealthy.gov.nu.ca/en/health-topics/alcohol>.

Kangiqhidjutit hapkununga Kavamatkunun Nunavunmi "Ilihimattiaqta' aghuurutit mighaanun taanganik atungnirmun Nunavunmi paqinaqtut uvani <https://www.responsiblenunavut.ca/en/community/alcohol-use-nunavut>.

Apirhuutighaqaruvin uqarumaguvinluuniin kimut qanuq inuutiarutighangnun inuuhirni, hivayaqlugit ukua Havagviat Aanniaqtailinirmun uvani 867-975-5700 qaritauyakkut [wellness@gov.nu.ca](mailto:wellness@gov.nu.ca).

**Migaahun haffuma titiqqap** GNkut Havagviat Kiinauyaliqiyit upalungaiyaqtaat una titiraq aturhugit nutaat kangiqhidjutit piinarialgit titraqtautilugit. Ilangit Maligahat ukualu aalat naunaiyautit aalanguniaqtut qaiyuni ikitut havainirit. Quyaginaq nutaanguqtirhimayut tuniyauniaqtut uvani GNkut qaritauyaliqiviani: [www.gov.nu.ca/finance](http://www.gov.nu.ca/finance).